

## 1. TESTU IRUZKINA

Mokasinei distira ateratzen ari delarik, bere amak zapatak lustratzeko zuen era harekin gogoratu da. Ez daki ondo non irakurri zuen, duintasuna mantentzen zutela adierazteko heriotzara kondenatutakoek zuten azken aukera zapata distiranteekin hiltzea zela. Ospitalera iritsi denean galduta sentitu da. Pasilloan doala, igandez jantzita joan arren, behin eta berriro begiratzen dio bere buruari, laneko trajebuzoa soinean ez daramala erabat sinetsiko ez balu bezala. Deseroso doa horrela jantzita, bai. Kabezerako medikuak —zergatik dira medikuak kabezerakoak, oheen zatiak edo egunkarietako titularrak balira bezala?— eman zion papera galtzetako atzeko patrikan dauka, eta hamar metrero, eskua sartzen du patrika horretan, paperak bertan jarraitzen duela ziurtatzeko. Ez duk alferrik egiten Serantes, patrikek baditek berezko joera irense bat, zulo beltzen pareko halako indar desagerrarazle bat. Baditek indar hori Serantes, ondo ari haiz. Segi horrela.

Ikustagun, Serantes zara orduan? Zurea goiko gelan egingo dugu. Ez dut uste izpien esplorazioa nahikoa izango denik.

**Esplorazioa, esparru semantiko baten traizioa**, ez dagokion umore baten sorrera: txikitako kromo bilduma, tigre, Marco Polo, itsasoa, Moby Dick. Ze urrun. Garai txarrak esploradoreentzat.

**Balea baten hezurduraren flasha akuariumeko sala nagusian:** bere birrikak.

Kontuak ez dauka itxura onik. Goiko pisuan, bere lantegian behintzat, nagusia egoten da beti, eta goiko pisura igotzen den guztietan dardarka joaten da jendea, berri txarrak izaten dira gehienetan. Ospitaleetan ez du zertan horrela izan, jakina, baina entzuna du gaixo terminalak goiko pisuetara eramaten dituztela, edonola ere hiltzera doazenez, itsasora begira (Marco Polo, Moby Dick) bista onak izan ditzaten gutxienez. Igogailura bidean, aldean gidari doakion erizainaren izenik ere ez dakiela otu zaio Serantesi. Ez dio izenik ere esan. Edo agian esan dio eta ahaztu egin zaio?

**Territorio zuri horiek ez dira memoria mantentzeko leku onak.** Irristakorra da dena. Horretarako zegoen pentsatuta. Ohatilak, jendea, gaixoak, hilak, biziak, negarrak, oihuak, arbel zurien gainean aise ezaba zitezkeen zirriborroak baino ez ziren haiek guztiak. Erizainaren bularreko plakaxora zehar begirada bat lerratzen saiatu da, baina gaizki begiratu dio emakumeak, bularretara begira ari zitzaizolakoan.

Orduan bere zapatei begiratzea erabaki du: zikinak ditu. Seinale txarra, Serantes.

Azalpenik ez. Deituko diotela emaitzak prest daudenean. Ezin ote diote ezer aurreratu?

Ez, baina nahi baduzu hitz egin medikuarekin.

Serantesek trajebuzoa soinean ez daramala berriro ziurtatu eta ezetz esan du. Igogailura bidean, hatz puntak atzeko patrikan sartzean, bolantea ez duela han ohartu da. Larritu egin da une batez. Lasai Serantes, paper puska horrek bete dik bete behar zian funtzioa. Telefonoz deituko ditek, hori duk hurrengo pausoa.

Zuzenean joan da ospitaletik lanera. Ez omen zeukan zertan. Ez zeukan zertan baina nahiago du horrela, trajebuzoa jantzi eta lanean hasi. Kate-lanean. Serantesek, xafletan iristen zaion kartoia hartu eta forma ematen dio, kartoi laua zena kartoizko kaxa bihurtzen du. Horretan lan egiten du Irungo diru-truke kabina itxi zutenetik. Txanpon ezberdinik ezean, txanpon trukerik egin beharrik ere ez, ondorioz. Eta bera kale gorrira. Doi-doi topatu zuen lan hori, bere adinean, zortea izan zuela ere esan zitekeen. Kartoi laua hartu eta kaxa bihurtu, behin eta berriro. **Mundu aspergarri lauari erliebea ematea bezala.** Bi egiten ditu minutuko, ehun eta hogeit hamar orduan, eta hortik aurrera, nekearen eraginez, orduko hamar kaxatan gutxitzen du erritmoa, eguneroko zortzi orduak osatu arte: seiehun

45 eta laurogei kaxa egunean, hiru mila eta laurehun astean, ehun eta hogeita hamasei mila urtean. Horietatik akastunak, errotulagailu beltzez *Kaxa akastunak hemen* jarrita dagoen apaleko zokora baztertzen dituztenak, apenas iristen dira laurehun kaxatara: profesional ona da.

Zorioneko jo izan du ordura arte bere burua. Lana nekagarria da, baina ez dio gehiegi pentsarazten, eta tailerreko makinak ez dira zaratatsuegiak, ez da tornu batean lan egitea bezala. Lan garbia da.

Serantes, zergatik ez duzu eguna libre hartu?

50 Uste baino azkarrago bukatu dugu eta, pentsatu dut...

Egun baten gorabehera ez da ezer, gizona, hartu atsedean.

Nagusiak atsedean hartzeko esatea ezin daiteke albiste ona izan.

Inporta ez bazaizu... Atzeratuta nabil...

55 Serantes katera itzuli da. Kaxak muntatzen eman du goiza. Eguna. Astea. Astelehenean deitu diote berriz ospitaletik.

Ez, ez da ezer gertatzen, baina aurrez aurre esan beharreko gauzak dira. Berri txarrik ez, jauna, ez nik dakidanez behintzat, jakinarazlea besterik ez naiz, idazkaria... Nahi baduzu sendagilearekin jar zaitzaket...

60 Bere buruari begiratu dio, soinean du trajebuzoa. Kuxidade ederra mediku batekin hitz egiteko. Ezetz esan dio, joango dela. Badaki bidea.

Serantes?

Berehala eraman du sendagilearen aurrera, adeitasunez.

Serantes jauna da.

65 Ez du minbizi hitza inongo unetan aipatu. Ez du heriotza hitza inongo unetan aipatu.

Asuntoa hedatuta dagoen ikusi beharko da, horretarako froga berriak egin beharko ditugu.

Plurala erabili dik. Frogak bioi egin beharko balizkigute bezala, pentsatu du Serantesek, harrapazak.

Asuntoa biona balitz bezala. Ez da ezer gertatzen. Ez, hiri ez, alu horri. Niri. Sei urte bai medizina

karrera ikasten, gero hitz hura erabili behar izateko: *asuntoa*.

70 Asuntoa tumore bat da.

Ez dugu harritu behar. Beti izan dira indartsuak eta ahulak. Hondoratuak eta salbatuak.

Harkaitz Cano  
*Neguko Zirkua*, 2005

777 hitz (moldatua)

**Testua irakurri ondoren erantzun itzazu hurrengo galderak:**

1. Egin ezazu testuaren laburpena (80 bat hitz).
2. Eman itzazu hitz hauen ahalik eta sinonimo gehien.
  - A. Patrika
  - B. Kuxidade
  - C. Doi-doi
  - D. Otu
3. Aztertu ondorengo adizkiak:
  - A. Baditek
  - B. Jar zaitzaket
  - C. Balizkigute
  - D. Harrapazak
4. Inferitu esamolde hauen esanahia testuinguruari erreparatuta:
  - A. Esplorazioa, esparru semantiko baten traizioa
  - B. Balea baten hezurduraren flasha akuariumeko sala nagusian.
  - C. Territorio zuri horiek ez dira memoria mantentzeko leku onak.
  - D. Mundu aspergarri lauari erliebea ematea bezala.
5. Testuaren egitura eta ezaugarriak:
  - A. Narratzailea eta ahots narratiboa: testuan dagoena/daudenak azaldu, arrazoitu, aztertu eta adibideak eman.
  - B. Baliabide estilistikoak: aurkitu testuan dauden lau baliabide, esan zer den horietako bakoitza eta azaldu zertan datzan.

## 2. ENTZUMEN-PROBA

### JARRAIBIDEAK

Irratsaio baten pasarte bat entzungo duzu orain. 5'01'' dirau grabazioak eta bi aldiz emango zaizu entzutera, entzunaldi bien artean 30 segundoko tarteak utzita.

### ARIKETAK

1. Arretaz entzun eta gero, idatz ezazu entzundakoaren laburpena (200 hitz inguru) ideia nagusiak zein datu zehatzak egokiro jasota.
2. XIX. mendean eta XX. mendean, 100 bat urteko tartearekin, bi hizkuntzalari entzutetsuk euskalkien sailkapena egin zuten, nortzuk dira? Horien arabera, zein euskalkitan, azpieuskalkitan eta hizkeratan, badagokio, hitz egiten du irratsaioan hitz egiten duen gizonezkoak? Erantzuna justifikatzeko eman adibide esanguratsuak.

### ZIRRIBORROA

### 3.1. ITZULPENA

Zuk betetzen zenuen ohearen aldean, erro sakonak egin dituzte zalantzek. Atzera begirako zoriontasuna da gurea. Zoriontasun mutua. Hilda jaiotzen zaizkit bertatik bertara esanen nizkizukeen hitzak. Barnera biltzen zaizkit. Zure zain ematen dudan denborari eustea beste legerik ez dut. Nik zure hitzak behar ditut. Nireak galdu ditut. Bidean galdu dira ubera arina utziz. Galtzea da gure lehen egitekoa: izen-abizenak, sorterrria, lanbidea, familia, herria, dena.

Bide luzeagoa da norberaren baitakoa, besteenganakoa baino. Maiz gure barrena da atzerria eta besteena aberria. Eta aberriaren eta atzerriaren arteko muga berdindutako pistek eta hondoratutako estratek zedarritzen dute. Gu ez garela sinetsi nahi dugu, beste norbait zela hura, beste modu bat aurki dezakegula gu izaten jarraitzeko, gu garela sinetsi gabe, beste norbaitenak direla apaletan ditugun liburu guztiak. Liburuak besterik ez genituela eraman ihes egin genuen egunean.

Iluntzen duenean beti behar izaten dugu norbait ondoan. Babesa bilatzen dugu nor garen akordura ekartzeko bihar izan baino lehen. Argia egiten denean emadazu ostatu iratzarri ahala desagertzen zaizkizun ametsetan. Asko dira esaten ez dizkidazun gauzak. Ohitu nahi dut ulertzen ez dudan mundu honetara. Ohitu nahi dut zure ainubean bizitzera. Dena dago idazteko hemen. Dena da elurgune.

Castillo Suarez  
*Zerua berun, 2014*

184 hitz

### ARIKETA

Itzul ezazu goiko testua gaztelaniara.

### 3.2. TRADUCCION

No debería olvidarse que unos buenos resultados en una evaluación final son la consecuencia de unos buenos aprendizajes y no la causa. Es cierto que algunos alumnos estudian “para el examen”, pero generalmente sus aprendizajes son poco significativos y se olvidan rápidamente. También es cierto que algunos alumnos, animados por sus familiares con algún tipo de refuerzo en función de los resultados, tienen más incorporado el valor del estudio que otros cuyos ambientes son menos estimulantes. Sin embargo, será difícil que estos últimos se motiven más si se les somete a más exámenes o se les amenaza con repetir curso. Más bien ocurrirá lo contrario.

La única afirmación generalizable es que cuanto más se aprende, mejores resultados se obtienen y mayor es la motivación y el empeño que se pone en continuar aprendiendo. Es bien sabido que la verdadera motivación se produce cuando los alumnos descubren el placer de utilizar un nuevo conocimiento para entender un libro, resolver problemas o explicar los fenómenos que suceden a nuestro alrededor. Si no se aprende, los exámenes y las evaluaciones calificadoras sólo conllevan más desánimo y deserción en el esfuerzo por continuar intentándolo.

Neus Sanmartí  
*Evaluar para aprender, 2007*

190 hitz (moldatua)

ARIKETA

Itzul ezazu goiko testua euskara batura.